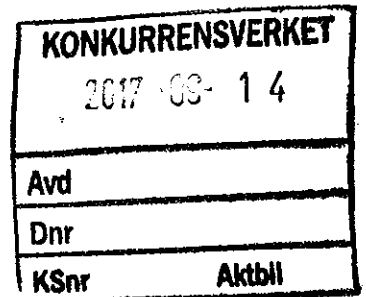

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I JÖNKÖPING**

DOM
2017-09-14
Meddelad i Jönköping

Mål nr
3262-17

SÖKANDE

Språkservice Sverige AB, 556629-1513
Föreningsgatan 15
211 44 Malmö

Ombud: Advokaten Nicklas Hansson och biträdande juristen Elisabeth Hallström

MAQS Advokatbyrå i Malmö KB
Box 226
201 22 Malmö

MOTPART

Domstolsverket
551 81 Jönköping

SAKEN

Överprövning av en upphandling enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, ÄLOU

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår ansökan

BAKGRUND

Domstolsverket har inlett ett upphandlingsförfarande i form av en förnyad konkurrensutsättning avseende övriga språk, med tillämpning av det statliga ramavtalet för språk- och översättningstjänster (dnr: 96-57-2015, det ursprungliga ramavtalet). Genom tilldelningsbeslut har annan leverantör än Språkservice Sverige AB (bolaget) antagits. Bolaget har ansökt om överprövning.

Dok.Id 237268

Postadress Box 2201 550 02 Jönköping	Besöksadress Hamngatan 15	Telefon 036-15 66 00 E-post: forvaltningsrattenijonkoping@dom.se www.forvaltningsrattenijonkoping.domstol.se	Telefax 036-15 66 55	Expeditionstid måndag–fredag 08:00–16:00
---	-------------------------------------	---	--------------------------------	---

Förfrågningsunderlaget för det ursprungliga ramavtalet*Upphandlingens föremål och syfte*

Upphandlingen avser ramavtal för tillhandahållande av språk- och översättningstjänster och är indelad i områdena:

- Anbudsområde 1 – Svenska
- Anbudsområde 2 – Engelska
- Anbudsområde 3 (saknar titel, benämns fortsättningsvis Övriga språk, förvaltningsrättens anm.)

Avrop från Anbudsområde 3 sker genom rangordning enligt 5 kap. 6 § ÄLOU (med samtliga villkor fastställda enligt ramavtalet) eller genom förnyad konkurrensutsättning (med samtliga villkor inte fastställda i ramavtalet) enligt 5 kap. 7 § ÄLOU, beroende på avropsberättigades behov. Nedanstående tjänster kan avropas genom fast rangordning:

- Obligatoriska språkinriktningar i ämnesområdet Allmän
- Specifika kunskaper inom en viss språkvariant
- Leverans inom angivet tidsintervall enligt ramavtalet

Avropsberättigade ska använda sig av förnyad konkurrensutsättning om något av följande föreligger:

- Krav på av Kammarkollegiet auktoriserad translator i de språkriktningar där anbudsgivare erbjudit dessa
- Krav på andra språkriktningar än de som är obligatoriska att offerera och anbudsgivare har erbjudit dessa
- Krav på andra format än de som är obligatoriska att offerera och anbudsgivare har erbjudit dessa
- Krav på kortare leveranstider
- Uppdraget är särskilt komplext, t.ex. att det krävs speciella ämneskunskaper för att kunna utföra det
- Uppdraget omfattar översättning till/från flera språkriktningar
- Särskilda krav på säkerhet, t.ex. SUA (Säkerhetsskyddad upphandling med säkerhetsskyddsavtal) eller översättning på plats i avropsberättigades lokaler
- Avropsberättigade vill p.g.a. uppdragets omfattning och art utvärdera översättarens kompetens med arbetsprov, referenser, erfarenhet eller liknande

Vid förnyad konkurrensutsättning preciserar avropsberättigad myndighet sina krav och behov. Den förnyade konkurrensutsättningen kan avse behoven för en tidsperiod eller ett enstaka uppdrag.

Förfrågningsunderlaget för den förnyade konkurrensutsättningen

Upphandlingsföremålet

Upphandlingen avser leverans av förekommande översättningar hos beställaren, såsom domar och beslut, inskickade handlingar i mål, inlagor från parter, överklaganden, kallelser, förelägganden och skrifter m.m. Avtalet gäller från undertecknande och därefter t.o.m. den 30 juni 2019. Beställaren har rätt att, med oförändrade villkor, förlänga avtalstiden med maximalt två år. Översättare som utför uppdrag enligt detta avtal ska vara auktoriserad översättare, om inte annat överenskoms. Översättare ska ha kompetens inom ämnesområdet juridik. Översättning ska ske från svenska till annat språk och från annat språk till svenska. Maskinöversättning godtas inte. Översättning ska kunna ske inom i ramavtalet angivna obligatoriska språk samt andra språkriktningar. Ersättning utgår per ord enligt bilagerad prislista.

Anbudens innehåll och utformning

Anbud kan lämnas för ett eller flera av följande:

- Område 1 – Södra Sverige
- Område 2 – Mellersta Sverige
- Område 3 – Norra Sverige

Anbudsgivaren ska acceptera bilagorna Leveransavtal och Allmänna villkor i deras helhet. Samtliga prisfrågor för aktuellt område ska besvaras.

Anbudsprövningen

Domstolsverket kommer att anta det kvalificerade anbud inom respektive område som innehåller det lägsta priset.

YRKANDEN

Bolaget yrkar att förvaltningsrätten ska besluta att upphandlingen ska göras om.

Domstolsverket anser att ansökan ska avslås.

VAD PARTERNA ANFÖR

Bolaget

Inställning

De förutsättningar som anges i det ursprungliga ramavtalet för tillämpning av förnyad konkurrensutsättning är inte uppfyllda. Den förnyade konkurrensutsättning som genomförts utgör därför en direktupphandling. Förutsättningar för att direktupphandla föreligger inte och upphandlingsförfarandet strider därför mot ÄLOU. Vid en korrekt genomförd upphandling hade bolaget haft möjlighet att lämna anbud och tilldelas kontrakt. Då bolaget betagits denna möjlighet har bolaget lidit eller kan komma att lida skada i ÄLOU:s mening.

Utveckling av ansökan

De skäl för att tillämpa förnyad konkurrensutsättning som Domstolsverket anges bemöts enligt nedan:

- *Krav på av Kammarkollegiet auktoriserad översättare (translator) i de språkriktningar där auktorisation är möjlig:* Enligt det ursprungliga ramavtalet ska förnyad konkurrensutsättning användas om det uppställs krav på auktoriserad translator. Av förfrågningsunderlaget för den förnyade konkurrensutsättningen framgår endast att Domstolsverket helst vill ha auktoriserade översättare, men att annat kan överenskommas; Således inget krav.

- *Krav på andra språkriktningar än de som är obligatoriska:* Obligatoriska och inte obligatoriska språkriktningar har sammanblandats. I den del den förnyade konkurrensutsättningen avser obligatoriska språkriktningar skulle rangordning ha tillämpats och konkurrensutsättningen är därför i den delen en direktupphandling.
- *Krav på andra ämnesområden än de som är obligatoriska*
Uppdraget är särskilt komplext, t.ex. att det krävs speciella ämneskunskaper för att kunna utföra det
Rubricerade förutsättningar måste bedömas efter enskilda uppdrag eller i vart fall en avgränsad kategori av översättningsuppdrag. Det stora flertalet av alla uppdrag som omfattas av upphandlingen kan inte anses så komplexa att rubricerade förutsättningar är uppfyllda. För de fall som inte är komplexa föreligger en direktupphandling

Domstolsverket

Inställning

Förutsättningarna för att tillämpa förnyad konkurrensutsättning enligt det ursprungliga ramavtalet är uppfyllda. För det fall förvaltningsrätten skulle finna att förutsättningarna för att tillämpa förnyad konkurrensutsättning inte varit uppfyllda kan konstateras att avrop i sådana fall skulle ske enligt det ursprungliga ramavtalets rangordning. Bolaget är inte ramavtalsleverantör och skulle därför inte kunna antas som leverantör. Således har bolaget inte lidit och kan inte heller komma att lida skada i ÄLOU:s mening.

Utveckling av Domstolsverkets inställning

Följande skäl för att tillämpa förnyad konkurrensutsättning föreligger:

- *Krav på av Kammarkollegiet Auktoriserad översättare (Translator) i de språkriktningar där auktorisation är möjlig:* Av förfrågningsunderlaget framgår bl.a. ”Översättare som utför uppdrag enligt detta avtal ska vara auktoriserad översättare, om inte annat överenskoms”
- *Krav på andra språkriktningar än de som är obligatoriska:* Av förfrågningsunderlaget framgår att även andra språkriktningar än de som är obligatoriska omfattas av avropsförfrågan.

- *Krav på andra ämnesområden än de som är obligatoriska:* I förfrågningsunderlaget anges "Översättare ska ha kompetens inom ämnesområdet juridik". Ämnesområdet juridik är inte ett obligatoriskt ämnesområde.
- *Uppdraget är särskilt komplext, t.ex. att det krävs speciella ämneskunskaper för att kunna utföra det:* I förfrågningsunderlaget anges "Avtalet avser leverans av förekommande översättningar hos beställaren, såsom domar och beslut, inskickade handlingar i mål, inlagor från parter, överklaganden kallelser, förelägganden och skrifter m.m.". Domstolsverket anser att översättning av den typ av handlingar som anges är att betrakta som särskilt komplexa. Detta eftersom särskilda ämneskunskaper torde krävas.

Domstolsverkets avrop avser leverans av förekommande översättningar hos myndigheter inom Sveriges Domstolar (avropande myndigheter) under avtalets löptid. I enlighet med redovisningen ovan har Domstolsverket uppställt krav som innebär att förnyad konkurrensutsättning ska tillämpas. Vad gäller krav på auktoriserad översättare anser Domstolsverket, trots möjligheten till undantag, att relevant föreskrift utgör ett sådant krav som innebär att förnyad konkurrensutsättning ska genomföras. Även om det inte skulle vara att se som ett sådant krav kvarstår övriga förutsättningar för förnyad konkurrensutsättning.

För det fall förvaltningsrätten skulle komma fram till att det inte funnits förutsättningar för förnyad konkurrensutsättning innebär detta enbart att avrop istället skulle ha skett genom rangordning och således inte att Domstolsverket skulle ha genomfört en otillåten direktupphandling.

SKÄLEN FÖR FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Gällande regler

Den 1 januari 2017 trädde lagen (2016:1145) om offentlig upphandling, LOU, i kraft och därigenom upphävdes den äldre lagen (2007:1091) om

offentlig upphandling, ÄLOU. I övergångsbestämmelserna till LOU föreskrivs dock att ÄLOU fortfarande ska gälla för upphandlingar som påbörjats före ikraftträdandet. Eftersom de upphandlingar som förevarande mål gäller har påbörjats före den 1 januari 2017 är ÄLOU tillämpliga dessa mål.

I 1 kap. 9 § ÄLOU anges att upphandlande myndigheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

I 16 kap. 4 § ÄLOU anges följande. Efter ansökan av en leverantör som anser sig ha lidit eller kunna komma att lida skada får allmän förvaltningsdomstol överpröva

1. en upphandling, och
2. giltigheten av ett avtal som har slutits mellan en upphandlande myndighet och en leverantör.

Av 16 kap. 6 § ÄLOU följer att om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts.

Förvaltningsrättens bedömning

Inledningsvis konstateras att det i mål om ingripande enligt ÄLOU som huvudprincip gäller att den part som gör gällande att en upphandling är felaktig på ett klart sätt ska ange på vilka omständigheter han grundar sin talan och att domstolens prövning är begränsad till de grunder som parten har åberopat (se RÅ 2009 ref. 69).

Förutsättningar för att tillämpa förnyad konkurrensutsättning

Av förfrågningsunderlaget till det ursprungliga ramavtalet framgår bl.a. följande:

Vid förnyad konkurrensutsättning preciserar avropsberättigad myndighet sina krav och behov. Den förnyade konkurrensutsättningen kan avse behoven för en tidsperiod eller ett enstaka uppdrag.

Den förnyade konkurrensutsättningen i förevarande mål avser behoven under en viss tidsperiod för särskilt angivna myndigheter. Huruvida förutsättningarna för att tillämpa förnyad konkurrensutsättning är uppfyllda ska därför avgöras med beaktande av samtliga uppdrag som kan komma ifråga. Det ska således inte göras en särskild bedömning för varje enskilt uppdrag eller för varje typ uppdrag. Mot denna bakgrund kan konstateras att det, för att kunna utföra samtliga uppdrag inom något av områdena 1–3 (Södra-, Mellersta- respektive Norra Sverige), krävs att antagen leverantör har en mer långtgående kompetens än vad som följer av de obligatoriska kraven i det ursprungliga ramavtalet. Domstolsverket har därför haft fog för att tillämpa förnyad konkurrensutsättning. Någon direktupphandling har således inte genomförts.

Skaderekvisitet

Bolaget är inte antaget som ramavtalsleverantör i det ursprungliga ramavtalet. Bolaget kan därför inte under några förutsättningar anses lida eller kunna komma att lida skada i ÄLOU:s mening.

Sammanfattande bedömning

Bolaget har inte förmått göra sannolikt att Domstolsverket brutit mot ÄLOU på sätt som medför att bolaget lider eller kan komma att lida skada i ÄLOU:s mening. Ansökan ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 3109/1 D LOU)

Mattias Henriksson

Rådmannen Mattias Henriksson har avgjort målet. Föredragande jurist har varit Ulf Nordberg.

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens avgörande ska skriva till Kammarrätten i Jönköping. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.** Adressen till förvaltningsrätten framgår av avgörandet.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av avgörandet. Om avgörandet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när det kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag som avgörandet meddelades. För offentlig part räknas tiden för överklagande alltid från den dag avgörandet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

Prövningstillstånd i kammarrätten

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller

4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens avgörande fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Överklagandets innehåll

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person- eller organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Även adress och telefonnummer till arbetsplatsen ska anges, samt eventuell annan adress där klaganden kan nås för delgivning.

Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges.

Om samtliga ovan nämnda person- eller adressuppgifter har lämnats tidigare i målet och fortfarande är aktuella behöver de inte uppges igen. Om någon uppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. uppgift om det avgörande som överklagas – förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för avgörandet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens avgörande som klaganden vill få till stånd,

5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Forts. nästa sida

Avtal före laga kraft i vissa mål

I vissa mål får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens avgörande har löpt ut. Detta gäller mål om överprövning enligt

- lagen (2007:1091) om offentlig upphandling,
- lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster,
- lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet,
- lagen (2016:1147) om upphandling av koncessioner,
- lagen (2016:1145) om offentlig upphandling, eller
- lagen (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna

I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan fyra förstnämnda lagarna och i 20 kapitlet i de två sistnämnda lagarna.

Ytterligare information

Behöver ni fler upplysningar om hur man överklagar kan ni vända er till förvaltningsrätten.

